

RIGSADVOKATEN

Meddelelse nr. 6/2005
Den 23. august 2005
J.nr. RA-2008-801-0004

Sanktionspåstande i våbensager

Indholdsfortegnelse

Afsnit 1 Indledning

Afsnit 2 Generelle retningslinjer for sanktionspåstande i våbensager

2.1. Nedsættelsesgrunde

2.1.1. Indledning

2.1.2. Bøder til unge under 18 år og til personer med særlig lav indtægt

2.2. Konfiskation

2.3. Gentagelsesvirkning

Afsnit 3 Strafpåstande

3.1. Blank- og stikvåben

3.1.1. Våbenlovens § 4, stk. 1

3.1.2. Besiddelse af kniv på offentligt tilgængelige steder, herunder uddannelsessteder, ungdomsklubber, fritidsordninger og lignende

3.1.3. Besiddelse af kniv på bopælen eller andre ikke offentligt tilgængelige steder

3.2. Slag- og stødvåben

3.2.1. Våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 9, jf. våbenlovens § 4, stk. 2, nr. 7

3.2.2. Besiddelse af slag- og stødvåben på offentligt tilgængelige steder, herunder uddannelsessteder, ungdomsklubber, fritidsordninger og lignende

3.2.3. Besiddelse af slag- og stødvåben på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder

3.3. Skydevåben samt andre våben (end skydevåben) og eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade

3.3.1. Besiddelse af skydevåben samt andre særdeles farlige våben og eksplosivstoffer på bopælen eller andre ikke offentligt tilgængelige steder

3.3.1.1. Overtrædelser med særlig skærpende omstændigheder (straffelovens § 192 a, stk. 1)

- 3.3.1.2. Overtrædelser uden særlig skærpende omstændigheder (våbenlovens § 10, stk. 1)
- 3.3.2. Besiddelse af skydevåben samt andre særdeles farlige våben og eksplosivstoffer på offentligt tilgængelige steder
 - 3.3.2.1. Overtrædelser med særlig skærpende omstændigheder (straffelovens § 192 a, stk. 1)
 - 3.3.2.2. Overtrædelser uden særlig skærpende omstændigheder (våbenlovens § 10, stk. 1)
- 3.3.3. Besiddelse af ammunition til skydevåben
- 3.3.4. Andre overtrædelse under særlig skærpende omstændigheder, straffelovens § 192 a, stk. 2
- 3.3.5. Varetægtsfængsling i sager om overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1 og 2

3.4. Gasvåben

- 3.4.1. Besiddelse på bopælen eller andre ikke offentligt tilgængelige steder af gasvåben
- 3.4.2. Besiddelse på offentligt tilgængelige steder af gasvåben
- 3.4.3. Besiddelse af gasammunition
- 3.4.4. Spraydåser til selvforsvarsbrug

3.5. Signalvåben og kombinerede gas- og signalvåben

- 3.5.1. Besiddelse på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder af signalvåben og kombinerede gas- og signalvåben
- 3.5.2. Besiddelse på offentligt tilgængelige steder af signalvåben og kombinerede gas- og signalvåben
- 3.5.3. Besiddelse af ammunition til signalvåben og kombinerede gas- og signalvåben.

3.6. Opbevaring af våben

3.7. Øvrige overtrædelser

Afsnit 4 Sagsbehandlingstider, indberetningsordning og etablering af en særlig underrettningsordning

Afsnit 5 Ikrafttræden og ophævelse af tidligere udsendte retningslinjer om behandling af våbenlovssager

1. Indledning

I nærværende meddelelse fastsættes retningslinjer om strafpåstandene i sager om overtrædelse af straffelovens § 192 a og våbenloven på de områder, hvor der i praksis eller lovforarbejder er grundlag for det.

Denne meddelelse blev oprindeligt udsendt i 2005. Ved meddelelsen skete en forhøjelse af bødepåstandene under hensyn til løn- og prisudviklingen siden Rigsadvokatens bødekatalog fra 1991. Forhøjelsen, der var nævnt i de almindelige bemærkninger pkt. 2.3. i forslaget til lov nr. 445 af 9. juni 2004 om ændring af bl.a. lov om euforiserende stoffer, skete som udgangspunkt med 32 pct.

Rigsadvokatmeddelelsen er senest ændret på baggrund af vedtagelsen af lov nr. 501 af 12. juni 2009 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, våbenloven, lov om fuldbyrdelse af straf mv. og forvaltningsloven (Styrket indsats mod bandekriminalitet mv.), der trådte i kraft den 15. juni 2009. Lovændringen har medført en yderligere skærpelse af straffen for ulovlig besiddelse af skydevåben samt andre våben (end skydevåben) og eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade. Meddelelsen er udarbejdet på baggrund af tilkendegivelser i forarbejderne til lovændringen. Når der foreligger tilstrækkelig retspraksis vedrørende sanktionsniveauet efter de nye regler, vil meddelelsen blive justeret i overensstemmelse hermed, jf. herved det nedenfor anførte om etablering af en underretningsordning.

Der er i afsnit 2 nedenfor fastsat retningslinjer om nedsættelse af bøden til sigtede under 18 år og til sigtede med særlig lav indtægt.

I afsnit 3 findes retningslinjerne om strafpåstanden angivet for de enkelte bestemmelser i våbenloven/våbenbekendtgørelsen og straffelovens bestemmelser om våben, hvor Rigsadvokaten har grundlag for at fastsætte generelle retningslinjer. Endvidere omtales muligheden for at anvende retshåndhævelsesarrest i våbenlovssager omfattet af straffelovens § 192 a.

I afsnit 4 omtales krav til sagsbehandlingstiden, indberetningsordningen vedrørende målsætninger for sagsbehandlingstiden i våbensager og etablering af en underretningsordning vedrørende overtrædelser af straffelovens § 192 a og våbenloven for så vidt angår skydevåben .

Ikrafttræden og ophævelse omtales i afsnit 5.

Det er i øvrigt hensigten løbende at foretage revision af denne meddelelse i det omfang, ny lovgivning eller domspraksis giver anledning til udsendelse af nye retningslinjer for anklagemyndighedens sanktionspåstande i sager om overtrædelse af våbenloven. Der kan derfor forventes udsendt rettelser, som bliver lagt ind på Rigsadvokatens hjemmeside og AnklagerNet.

2. Generelle retningslinjer for sanktionspåstande i våbensager

2.1. Nedsættelsesgrunde

2.1.1. Indledning

Ved lov nr. 218 af 31. marts 2004 om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Ændring af straffesrammer og bestemmelser om straffastsættelse mv.) er der gennemført en modernisering af straffelovens straffesrammer mv.

I lovforslagets pkt. 3.9.1. er det nævnt, at Rigsadvokaten efter vedtagelsen af lov nr. 475 af 31. maj 2000 om ændring af færdselsloven (Bødefastsættelse) foretog en forenkling af de vejledende retningslinjer for nedsættelse af bøder til personer med særlig lav betalingsevne på færdselslovens område. Der blev således indført en ordning med nedsættelse af bøder til det halve for personer mellem 15 og 18 år uden en konkret vurdering af indtægtsforholdene og til personer med en indtægt, der er mindre end tre fjerdedele af dagpengebeløbet for en fuldtidsbeskæftiget.

Der er i forslaget til loven under pkt. 3.9.3. om Justitsministeriets overvejelser vedrørende bøder bl.a. anført følgende:

”Justitsministeriet har overvejet spørgsmålet om udmåling af bøder til personer med særlig lav indtægt i lyset af den forenkling og ændring af bødepraksis efter færdselsloven, som er omtalt ovenfor under pkt. 3.9.1. Rigsadvokaten har oplyst, at han er ved at revidere det vejledende bødekatalog. Rigsadvokaten vil i den forbindelse foretage en tilsvarende forenkling mv. inden for hele det område, der er omfattet af det vejledende bødekatalog.”

På dette grundlag fastsættes retningslinjer om nedsættelse af bøder, der svarer til ordningen på færdselslovens område, jf. nedenfor.

2.1.2. Bøder til unge under 18 år og til personer med særlig lav indtægt

Bøden til unge under 18 år skal generelt nedsættes til det halve beløb i overensstemmelse med retningslinjerne i afsnit 2.2.2. i Rigsadvokatmeddelelse nr. 4/2000 om sanktionspåstande i færdselssager.

Nedsættelsen af bøden skal ske ved anklagemyndighedens foranstaltning i forbindelse med udsendelse af bødeforelæg eller ved nedlæggelse af påstand om bøde.

Bøden til personer med særlig lav indtægt kan – hvis den sigtede fremlægger den fornødne dokumentation for sine indtægtsforhold – nedsættes til det halve beløb i overensstemmelse med retningslinjerne i afsnit 2.2.3. i Rigsadvokatmeddelelse nr. 4/2000 om sanktionspåstande i færdselssager.

Opmærksomheden henledes på, at rigsadvokaturen udsender rettelsesblade til Rigsadvokatmeddelelse nr. 4/2000 om sanktionspåstande i færdselssager med oplysning om det indtægtsbeløb, der kan be-

grunde nedsættelse af bødestrafen. Dette sker normalt i januar måned, således at det nye indtægtsløb gælder for overtrædelser begået efter årsskiftet.

Det bemærkes, at det er forholdene på gerningstidspunktet, der er afgørende for en eventuel nedsættelse både med hensyn til sigtede under 18 år og sigtede med en særlig lav indtægt.

2.2. Konfiskation

I medfør af bekendtgørelse nr. 850 af 27. oktober 1993, som ændret ved bekendtgørelse nr. 887 af 19. september 2000, §§ 1 og 2, kan der i sager, hvor der ikke bliver spørgsmål om højere straf end bøde, vedtages udenretlig konfiskation af ulovlige våben mv.

Udenretlig konfiskation kan endvidere vedtages af pengeudbytte indvundet ved en strafbar handling i sager, hvor der ikke bliver spørgsmål om højere straf end bøde.

Konfiskation af våben kan i øvrigt ske efter straffelovens regler.

2.3. Gentagelsesvirkning

Af Rigsadvokatens vejledning om bødetakster i politisager (bødekataloget), som blev udsendt i juni 1991, fremgår, at der tillægges overtrædelser af våbenloven gentagelsesvirkning, såfremt den seneste overtrædelse er begået inden for de seneste 5 år.

Ved lov nr. 218 af 31. marts 2004 om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Ændring af strafferammer og bestemmelser om straffastsættelse m.v.) skete bl.a. en ændring af straffelovens §§ 80-84 om straffens fastsættelse.

Den nye bestemmelse i straffelovens § 84 indebærer en skærpelse i forhold til den tidligere gældende bestemmelse i § 81, idet også overtrædelser, der er begået før det fyldte 18. år, kan tillægges gentagelsesvirkning (§ 84, stk. 1), ligesom gentagelsesvirkningen først ophører, når der er forløbet 10 år (§ 84, stk. 3) mod hidtil 5 år.

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 84, at de ændrede betingelser for anvendelse af forhøjede sidestrafferammer i gentagelsestilfælde finder anvendelse i forhold til bestemmelser i straffelovgivningen samt i særlovgivningen, hvor den tidligere gældende bestemmelse i straffelovens § 81 ikke er fraveget.

Hvor der i våbenlovgivningen er fastsat forhøjede sidestrafferammer i gentagelsestilfælde, ophører gentagelsesvirkningen således først, når der, før den nye strafbare handling blev begået, er forløbet 10 år, efter at den tidligere straf er udstået, endeligt eftergivet eller bortfaldet. Hvis der er tale om en

bøde, regnes fristen fra datoen for den endelige dom eller bødens vedtagelse, mens fristen ved en betinget dom regnes fra den endelige dom.

De nye regler trådte i kraft den 2. april 2004.

Tidligere blev det bl.a. på grundlag af en afgørelse truffet af førstekammeret ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol antaget, at det er i strid med menneskerettighedskonventionens artikel 7 at anvende skærpede regler om forhøjet straf i gentagelsestilfælde i en situation, hvor gentagelsesvirkningen af en tidligere dom var udløbet i henhold til de tidligere gældende regler forud for ikrafttrædelsen af de skærpede regler om gentagelsesvirkning.

Storkammeret ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har imidlertid ved en dom af 29. marts 2006 (sag nr. 67335/01) ændret førstekammerets afgørelse, og denne afgørelse er fulgt af Østre Landsret i U2007.1113Ø, der omhandlede gentagelsesvirkningen i forbindelse med spirituskørsel. I den sag havde T i januar 2000 for bl.a. spirituskørsel vedtaget en bøde og 2 års frakendelse af førerretten. I oktober 2005 havde han kørt spirituskørsel med en promille på 2,25. Østre Landsret fandt, at straffen for det nye forhold efter ændringen af færdselsloven ved lov nr. 363 af 24. maj 2005, der trådte i kraft den 1. september 2005, skulle bedømmes som et 2. gangstilfælde af spirituskørsel, uanset at gentagelsesvirkningen for bødevedtagelsen i januar 2000 efter den tidligere praksis udløb i januar 2005 og således før vedtagelsen af lov nr. 363 af 24. maj 2005.

Østre Landsret anførte bl.a. følgende i præmisserne:

”Det forhold, at gentagelsesvirkningen for bødevedtagelsen den 17. januar 2000 efter den tidligere praksis udløb den 17. januar 2005, og således før vedtagelsen og ikrafttrædelsen af lov nr. 363 af 24. maj 2005, indebærer ikke, at forholdet ikke fuldt ud skal bedømmes efter den nye lov. Der henvises i den forbindelse til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 29. marts 2006 i sagen Achour mod Frankrig...”

Det må antages, at Østre Landsrets dom i U2007.1131Ø og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom, der vedrørte overtrædelse af narkotikalovgivningen, indebærer, at reglen i straffelovens § 84, stk. 3, om 10 års gentagelsesvirkning kan anvendes, uanset om gentagelsesvirkningen af en afgørelse truffet før lovændringens ikrafttræden den 2. april 2004 var ophørt efter den tidligere gældende regel om gentagelsesvirkning i 5 år.

Det må således antages, at både afgørelser fra før og efter den 2. april 2004 tillægges gentagelsesvirkning efter de nye regler, uanset om gentagelsesvirkningen af en afgørelse med en 5-årig gentagelsesvirkning fra før 2. april 2004 var udløbet ved ikrafttræden af lov nr. 218 af 31. marts 2004.

For så vidt angår gentagelsesvirkningen af overtrædelser, der er begået før det fyldte 18. år, må det også på baggrund af de ovennævnte domme antages, at bestemmelser om forhøjet straf i gentagelses-

tilfælde kan anvendes, selv om den tidligere afgørelse vedrører et forhold begået før den 2. april 2004, mens gerningsmanden endnu ikke var fyldt 18 år.

For så vidt angår skærpet strafudmåling i gentagelsestilfælde inden for de i øvrigt gældende straffes-
rammer – dvs. når spørgsmålet om skærpet strafudmåling i gentagelsestilfælde ikke er en følge af en
lovbestemmelse om forhøjet straf i gentagelsestilfælde – anvendes straffelovens § 81, nr. 1, hvorefter
det ved straffens fastsættelse i almindelighed skal indgå som skærpene omstændighed, at gernings-
manden tidligere er straffet af betydning for sagen. Det er således fortsat ikke udtrykkeligt angivet i
straffeloven, hvor længe tidligere afgørelser kan have betydning for strafudmålingen. Det fremgår dog
af forarbejderne til den nye bestemmelse i § 84, at de foreslåede skærpelser vil kunne få en vis betyd-
ning for den vægt, domstolene i forbindelse med strafudmåling inden for normalstrafferammen til-
lægger en straffedom, der ligger længere tilbage i tid, eller som vedrører forhold, der er begået, før
den pågældende fyldte 18 år.

3. Strafpåstande

3.1. Blank- og stikvåben

3.1.1. Våbenlovens § 4, stk. 1

Ved lov nr. 217 af 31. marts 2004 fik våbenlovens § 4, stk. 1, følgende ordlyd:

”På offentligt tilgængelige steder, uddannelsessteder, i ungdomsklubber, fritidsordninger og lignende er det forbudt at bære kniv eller dolk, medmindre det sker som led i erhvervsudøvelse, til brug ved jagt, lystfiskeri eller sportsudøvelse eller har et andet lignende anerkendelsesværdigt formål. Forbuddet omfatter dog ikke foldeknive med en klinge på højst 7 cm, der ikke kan fastlåses i udfoldet position.”

Denne affattelse af bestemmelsen blev vedtaget på grundlag af et ændringsforslag til lovforslaget, der blev stillet af justitsministeren under udvalgsbehandlingen i Folketinget. Der henvises til Retsudvalgets betænkning af 16. marts 2004 over lovforslaget (Retsinformation, lovforslag L 97, Folketinget 2003-2004, 1. samling).

Ændringen indebar, at den dagældende undtagelse vedrørende foldeknive med en klinge på højst 7 cm på offentligt tilgængelige steder blev indskrænket til at omfatte foldeknive med en klinge på højst 7 cm, der ikke kan fastlåses i udfoldet position.

Det er herefter fortsat tilladt at bære en foldekniv med en klinge på højst 7 cm uden at skulle godtgøre et særligt anerkendelsesværdigt formål hermed, forudsat at klingens ikke kan fastlåses i udfoldet position. Kravet om, at klingens ikke må kunne låses i udfoldet position, blev indført for at begrænse muligheden for at anvende foldeknive som stikvåben.

Ændringen indebar endvidere, at det stedlige anvendelsesområde for forbuddet mod at bære kniv mv. på offentligt tilgængelige steder blev udvidet til også at omfatte uddannelsessteder, ungdomsklubber, fritidsordninger og lignende. Det blev således forbudt at bære kniv eller dolk – bortset fra de nævnte foldeknive – på uddannelsessteder, i ungdomsklubber, fritidsordninger og lignende, uanset om der er offentlig adgang til det pågældende sted eller ej.

Ved uddannelsessteder forstås steder, hvor der foregår undervisning, såsom folkeskoler, gymnasier, universiteter, tekniske skoler, produktionsskoler mv., uanset om der er tale om private uddannelsessteder. Uddannelsessteder dækker såvel undervisningslokaler som andre områder på disse steder (f.eks. et sportsområde eller en fællessal).

Ved ungdomsklubber forstås klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge, jf. lov om social service, men også andre klubordninger og lignede fritidstilbud til større børn og unge er omfattet af bestemmelsen, uanset om ordningerne drives i kommunalt, amtskommunalt

eller privat regi eller som selvejende institutioner. Ved fritidsordninger forstås dagtilbud til større børn og unge, jf. lov om social service.

Ifølge bemærkningerne vil det dog fortsat være tilladt at bære kniv eller dolk de opregnede steder, hvis besiddelsen sker som led i undervisningen eller øvrige aktiviteter, der naturligt hører hjemme i disse sammenhænge.

Udtrykket "steder, hvortil der er almindelig adgang" blev ved lovændringen erstattet af "offentligt tilgængelige steder". Herved blev ordlyden og anvendelsesområdet for bestemmelsen bragt i overensstemmelse med straffebestemmelsen i våbenlovens dagældende § 10, stk. 2.

Ved offentligt tilgængelige steder forstås steder, hvortil der er almindelig adgang, herunder veje, parker, offentlige transportmidler, restaurationer (herunder diskoteker, værtshuse og lignende), butikker og butikcentre i åbningstiden, forlystelsessteder og offentlige kontorer.

Den ændrede ordlyd medfører, at besiddelsen af knive mv. i et køretøj, som befinder sig på et offentligt tilgængeligt sted, også vil være omfattet af forbuddet, medmindre der er tale om foldeknive med en klinge på højst 7 cm, der ikke kan fastlåses i udfoldet position, eller besiddelsen har et anerkendelsesværdigt formål.

Anvendelsen af udtrykket "offentligt tilgængelige steder" i § 4, stk. 1, i stedet for det hidtidigt anvendte "steder, hvortil der er almindelig adgang", har i øvrigt ikke betydning for bestemmelsens anvendelsesområde.

For så vidt angår afgrænsningen af anerkendelsesværdige formål er der ikke ændringer i forhold til den hidtidige retstilstand.

Fra praksis vedrørende udtrykket "anerkendelsesværdigt formål" i relation til knive, der benyttes som arbejdsredskaber, henvises til U 2007.703Ø, hvor landsretten konfiskerede en kniv, som tiltalte benyttede i sit hverv som kok på en sushibar. Retten fandt, at tiltalte ved at medtage kniven, da han efter arbejdstid "gik i byen", og ved at færdes med kniven i den indre by indtil kl. 5.20 den følgende morgen, havde udvist en sådan mangel på forståelse for forsvarlig omgang med arbejdsredskaber, der kan benyttes som våben, at det var påkrævet at konfiskere kniven.

For så vidt angår knive, der bæres som religiøse symboler, henvises til U 2007.316Ø, hvor landsrettens flertal fandt, at den omstændighed, at tiltalte bar en kniv (kirpan) som troende sikh, ikke kunne anses som et andet lignende anerkendelsesværdigt formål omfattet af våbenlovens § 4, stk. 1, 1. pkt.

Ved lov nr. 555 af 24. juni 2005 er våbenlovens § 4, stk. 1, 1. pkt., blevet ændret, idet der efter "bære" er indsat udtrykket: "eller besidde".

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at det i det oprindelige lovforslag til lov nr. 217 af 31. marts 2004 blev foreslået, at formuleringen om at "bære kniv" blev udvidet til også at omfatte "besiddelse" af kniv. Begrundelsen herfor var, at ordet "bære" efter en naturlig sproglig forståelse omfatter tilfælde, hvor kniven medbringes på personen eller i en taske eller anden håndbagage. Da det blev foreslået at lade bestemmelsens anvendelsesområde omfatte køretøjer, fandtes det – rent sprogligt – mest naturligt at ændre bestemmelsen, så forbuddet kom til at omfatte "besiddelse" af kniv. Grundet et stillet ændringsforslag til § 4, stk. 1, blev formuleringen vedrørende "besiddelse" af kniv udeladt. Det fremgik imidlertid af bemærkningerne til ændringsforslaget, der blev vedtaget af Folketinget, at det fortsat var hensigten, at besiddelse af kniv i biler på offentligt tilgængelige steder skulle være omfattet af forbuddet.

Ved lov nr. 555 af 24. juni 2005 er dette indføjet udtrykkeligt i lovtæksten.

3.1.2. Besiddelse af kniv på offentligt tilgængelige steder, herunder uddannelsessteder, ungdomsklubber, fritidsordninger eller lignende

Bestemmelsen i våbenlovens § 10, stk.2 (tidligere § 10, stk. 3) er senest ændret ved lov nr. 500 af 17. juni 2008. Bestemmelsen - der som følge af ophævelsen af den hidtidige § 10, stk. 2, ved lov nr. 501 af 12. juni 2009, blev til stk. 2 - har følgende ordlyd:

"Stk. 2. Overtrædelse af § 4, stk. 1, straffes med fængsel indtil 2 år, under særlig formildende omstændigheder dog med bøde."

Ændringen ved lov nr. 500 af 17. juni 2008 indebar, at straffen for ulovlig besiddelse af knive på offentligt tilgængelige steder blev skærpet, således at der i alle tilfælde skal udmåles en frihedsstraf, medmindre særlig formildende omstændigheder begrunder en bødestraf.

Ændringen har virkning for overtrædelser, der begås efter lovændringens ikrafttræden den 1. juli 2008.

Det bemærkes, at det i bemærkningerne til lovforslaget er anført, at fastsættelsen af straffen fortsat vil bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige sagens omstændigheder, og at de angivne strafpositioner vil kunne fraviges i op- og nedgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder.

1. gangstilfælde

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget tilsigtedes overtrædelse af våbenlovens § 4, stk. 1, dvs. ulovlig besiddelse af en kniv på offentligt tilgængelige steder, uddannelsessteder, i ungdomsklubber, fritidsordninger og lignende, som altovervejende hovedregel straffet med **ubetinget fængsel i 7 dage**. Dette gælder uanset, om kniven tillige måtte være omfattet af våbenlovens § 14, stk. 1.

For unge under 18 år kan straffen efter forarbejderne dog gøres betinget med vilkår om **samfundstjeneste**, hvis betingelserne for at anvende samfundstjeneste i øvrigt er opfyldt.

Hvis der foreligger særlig formildende omstændigheder, kan der – både for lovovertrædere over og under 18 år – i førstegangstilfælde idømmes **bøde** i stedet for fængsel.

I disse tilfælde forudsættes der som før lovændringen i 2008 idømt en bøde på **3.000 kr.** Hvis forholdet samtidig udgør en overtrædelse af våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, forudsættes bøden som før lovændringen i 2008 fastsat til **5.000 kr.**

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget kan særlig formildende omstændigheder navnlig tænkes at foreligge i tilfælde, hvor en person oprindelig har haft et anerkendelsesværdigt formål (i våbenlovens forstand) med at bære eller besidde kniv på offentligt tilgængeligt sted, men på grund af f.eks. et svinkearinde eller en forglemmelse efterfølgende er kommet i en situation, hvor det ikke (længere) er lovligt at bære eller besidde den pågældende kniv.

Der kan således efter omstændighederne foreligge særlig formildende omstændigheder, hvis der f.eks. er tale om en person, som efter en arbejdsdag, fisketur, spejdertur eller lignende, hvor vedkommende lovligt har båret eller været i besiddelse af en kniv, foretager et restaurationsbesøg med kniven i lommen eller tasken og dermed overtræder forbuddet i våbenlovens § 4, stk. 1.

Hvis en person bærer kniv på steder eller under omstændigheder, hvor der er en nærliggende risiko for, at der kan opstå tilspidsede situationer af potentiel voldelig karakter – f.eks. i værtshusmiljøer i aften- eller nattetimerne – vil der dog kun sjældent foreligge særlig formildende omstændigheder, uanset om den pågældende person tidligere på dagen har haft et anerkendelsesværdigt formål med at bære kniven.

Også i andre særlige tilfælde kan der efter rigsadvokatens opfattelse foreligge formildende omstændigheder, som efter en konkret vurdering giver grundlag for at undlade at søge en sag afgjort med frihedsstraf, selv om dette er angivet som et udgangspunkt i lovforslagets bemærkninger.

Det følger f.eks. af den almindelige bestemmelse i straffelovens § 83, at straffen kan nedsættes under den foreskrevne strafferamme eller under i øvrigt formildende omstændigheder bortfalde, når oplysninger om gerningen, gerningsmandens person eller andre forhold afgørende taler herfor.

Endvidere kan nævnes straffelovens § 82, nr. 4, hvorefter det ved straffens fastsættelse kan indgå som en formildende omstændighed, at gerningsmanden har handlet i undskyldelig uvidenhed om eller undskyldelig misforståelse af retsregler, der forbyder en handling.

Et eksempel herpå kan efter rigsadvokatens opfattelse være tilfælde, hvor en person, der ikke er hjemmehørende i Danmark, og som uden kendskab til dansk lovgivning rejser ind i Danmark i besiddelse af en kniv, der ikke er lovlig efter dansk ret.

Et andet eksempel kan være, hvor ulovlig besiddelse af kniv konstateres ved en sådan persons udrejse af Danmark efter et kortere ophold her f.eks. som turist.

Det er rigsadvokatens opfattelse, at der i de fleste af sådanne situationer på grund af det manglende kendskab til dansk lovgivning næppe vil være grundlag for at idømme frihedsstraf. Endvidere vil det være vanskeligt at indlede strafforfølgning med henblik på frihedsstraf af en person uden tilknytning her til landet, idet varetægtsfængsling ikke kan anvendes, hvis sagen medfører straf af bøde eller fængsel i højst 30 dage, jf. retsplejelovens § 762, stk. 3.

Sådanne sager kan i stedet søges afgjort ved udenretlig vedtagelse af bøde og konfiskation.

Det er endvidere rigsadvokatens opfattelse, at der i tilfælde af mindre betydningsfulde overtrædelser, og såfremt omstændighederne, herunder den pågældendes betalingsmuligheder, taler herfor, kan være grundlag for at meddele den pågældende et tiltalefrafald, jf. bekendtgørelse nr. 621 af 25. juni 2001 om politimestrenes og statsadvokaternes adgang til at frafalde tiltale § 1, nr. 1, litra e.

I øvrigt kan om et lignende tilfælde henvises til U2009.82Ø, hvor T, der anvendte kniv som et arbejdsredskab, under en erhvervsmaessig begrundet rejse til udlandet havde medbragt en foldekniv med en klingelængde på over 7 cm i sin håndbagage, hvilket blev opdaget i lufthavnens sikkerhedskontrol. Det var som følge af hans erhverv et anerkendelsesværdigt formål, at han havde medbragt kniven, men ikke, at denne efter indtjekning blev opbevaret i håndbagagen. T blev derfor fundet skyldig i overtrædelse af våbenlovens § 10, stk. 3, jf. § 4, stk. 1, men da det utvivlsomt skyldtes en forglemelse, at han ikke havde anbragt kniven i sin kuffert, lod landsretten bødestraffen bortfalde i medfør af straffelovens § 83, 2. pkt.

Der er hverken i forarbejderne til ændringsloven fra 2004 eller ændringsloven fra 2008 bemærkninger om straffen ved besiddelse af flere ulovlige våben eller ved flere tilfælde af ulovlig våbenbesiddelse til samtidig pådømmelse.

Hvis overtrædelsen består i samtidig besiddelse af flere ulovlige våben, eller hvis flere tilfælde af ulovlig våbenbesiddelse er til samtidig pådømmelse, finder straffelovens § 88 anvendelse, og der skal således fastsættes en samlet straf for samtlige forhold.

Hvis der undtagelsesvis er tale om et tilfælde, hvor der måtte blive idømt bødestraf, vil det således bero på en konkret vurdering, om bøden skal fastsættes ved en sammenlægning af normalbøderne for de enkelte overtrædelser (absolut kumulation) eller til et mindre beløb (modereret kumulation). Af

hensyn til den dømtes mulighed for at betale bøden er det i forarbejderne til tidligere ændringer af våbenloven forudsat, at der sædvanligvis vil blive anvendt modereret kumulation.

Hvis overtrædelsen begås under særlig skærpende omstændigheder, kan der eventuelt være grundlag for at anse overtrædelsen for omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 2, hvorefter den, der overtræder våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder, uden at forholdet falder ind under stk. 1, straffes med fængsel indtil 6 år.

Bestemmelsen blev ændret ved lov nr. 501 af 12. juni 2009, og det fremgår af forarbejderne til lovændringen, at straffelovens § 192 a, stk. 2, kan omfatte overtrædelser af våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder, der angår andre våben end skydevåben eller særdeles farlige våben eller eksplosivstoffer. Efter omstændighederne vil f.eks. springknive, springstiletter, faldknive og faldstiletter efter våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 3 og 4, således kunne være omfattet.

Ved vurderingen af, om der foreligger særlig skærpende omstændigheder, bør der ifølge forarbejderne til lovændringen først og fremmest lægges vægt på våbnets farlighed. Herudover vil der bl.a. kunne lægges vægt på, hvilken mængde der f.eks. indføres, besiddes eller overdrages, herunder om der er tale om en mere systematisk overtrædelse af våbenlovgivningen, hvor forholdet har karakter af et illegalt erhverv, om våbnene opbevares eller anvendes under sådanne forhold, at der er en nærliggende risiko for, at de vil blive anvendt, herunder i voldelige opgør mv., om de er skaffet illegalt, om de bæres i forbindelse med indbrud eller brugstyveri, og om gerningsmanden tidligere har begået tilsvarende lovovertrædelser.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.3.4.

2. gangstilfælde

I andengangstilfælde forudsættes der som altovervejende hovedregel idømt en straf af **ubetinget fængsel i 14 dage**.

Dette gælder som udgangspunkt også for unge under 18 år.

Før lovændringen i 2008 var straffen fængsel i 7 dage, der kunne gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste, hvis vilkårene herfor var opfyldt. Hvis der forelå særligt formildende omstændigheder, kunne der idømmes en bøde.

Efter bemærkningerne i lovforslaget kan der også i andengangstilfælde – både for lovovertrædere over og under 18 år – foreligge sådanne formildende omstændigheder, at der alene bør idømmes en **bøde**.

3. gangstilmælde

I tredjegangstilmælde forudsættes der som altovervejende hovedregel idømt en straf af **ubetinget fængsel på mindst 20 dage**. (Før lovændringen i 2008 var straffen fængsel i mindst 14 dage).

I henhold til forarbejderne til lovændringen i 2008 vil der i tredjegangstilmælde og derudover kun i helt sjældne tilfælde kunne tænkes at være tale om sådanne særlige formildende omstændigheder, at udgangspunktet om frihedsstraf fraviges.

4. gangstilmælde eller mere

4. gangstilmælde og derudover er ikke omtalt i forarbejderne til lovændringen i 2008.

I lovforslaget vedrørende ændringen i 2004 er nævnt en dom, hvor der i et 4. gangstilmælde blev idømt 20 dages fængsel, jf. underbilag 1 til lovforslaget.

Endvidere kan der henvises til U 2008.1258Ø, hvor tiltalte i maj 2007 i sin bil på et offentligt tilgængeligt sted uden anerkendelsesværdigt formål havde båret en foldekniv med en klinge på over 7 cm, der kunne fastlåses i udfoldet position. Der var tale om et 4. gangs tilfælde, og byretten idømte tiltalte fængsel i 20 dage, idet en reststraf på 131 dage ikke blev udløst. I landsretten blev straffen ændret til fængsel i 5 måneder, der tillige omfattede reststraffen.

For så vidt angår straffen i 5. gangstilmælde (forud for lovændringerne i 2004 og 2008) henvises til dommen i TfK 2003, side 189, hvor tiltalte, der tidligere var straffet fire gange for overtrædelse af våbenlovens § 4, stk. 1, blev idømt fængsel i 30 dage for at have overtrådt våbenlovens § 4, stk. 1, samt våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 5, ved at have båret en enhåndsbetjent foldekniv med en klingelængde på 7,2 cm på gaden.

3.1.3. Besiddelse af kniv på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder

Ved lovændringen i 2004 blev der også tilsigtet en skærpelse af straffene for overtrædelse af den dagældende våbenbekendtgørelses § 14, stk. 1, nr. 1-7, om besiddelse af ulovlige knive mv. samt slag- og stødvåben på bopælen eller andre steder, hvortil der ikke er almindelig adgang, jf. herom afsnit 3 i lovforslagets bemærkninger.

Der er siden lovændringen i 2004 udarbejdet en ny våbenbekendtgørelse, bekendtgørelse nr. 449 af 9. juni 2005, der er trådt i kraft den 1. juli 2005. Ændringen har bl.a. medført en ny formulering af § 14, stk. 1, jf. nedenfor.

1. gangstilfælde

Overtrædelse af våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 1, 2 og 8, ved ulovlig besiddelse mv. af skarpe våben eller spidse våben, hvis klinge overstiger 12 cm (nr. 1), knive med tværstillet greb beregnet til stød (push dagger) (nr. 2), kastestjerne, kasteknive, kasteøkser og lignende (nr. 7), kårdestokke og andre tilsvarende våben, der fremtræder som en anden genstand mv. (nr. 8).

1.000 kr.

Overtrædelse af våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 3-6, dvs. ulovlig besiddelse mv. af springknive, springstiletter (nr. 3), faldknive, faldstiletter (nr. 4), enhåndsbetjente foldeknive, der er konstrueret således, at klingen i normal stand kan foldes ud ved brug af én hånd og foldeknive med todelt skæfte, hvis klinge kan foldes ud ved brug af én hånd (butterflyknive) (nr. 5) og knive, der er konstrueret til at hænge om hals eller skulder, og som fra denne placering kan trækkes ved brug af én hånd (nr. 6).

3.000 kr.

Gentagelsestilfælde

Straffebestemmelsen vedrørende § 14, stk. 1, i våbenbekendtgørelsens § 43, stk. 4, har efter ændringen i 2005 følgende affattelse:

”Stk. 4. Overtrædelse af § 14, stk. 1, straffes med bøde. Er den pågældende tidligere mere end én gang dømt for overtrædelse af § 14, stk. 1, er straffen fængsel indtil 2 år, under særligt formildende omstændigheder dog bøde.”

Det er således i bekendtgørelsen forudsat, at der idømmes frihedsstraf i 3. gangstilfælde, hvorimod de ovennævnte bødetakster forudsættes anvendt i 2. gangstilfælde.

Særlig skærpende omstændigheder

Hvis overtrædelsen begås under særlig skærpende omstændigheder, kan der eventuelt være grundlag for at anse overtrædelsen for omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 2, hvorefter den, der overtræder våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder, uden at forholdet falder ind under stk. 1, straffes med fængsel indtil 6 år.

Der henvises nærmere til det under afsnit 3.1.2. anførte om særlig skærpende omstændigheder og afsnit 3.3.4.

3.2. Slag- og stødvåben

3.2.1. Våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 9, jf. våbenlovens § 4, stk. 2, nr. 7

Ved lov nr. 217 af 31. marts 2004 fik strafskærpsen i våbenlovens § 10, stk. 3 (nu § 10, stk. 2), også virkning for overtrædelser af den dagældende våbenlovs § 4, stk. 2, om besiddelse af stød- og slagvåben.

På baggrund af lov nr. 555 af 24. juni 2005, følger forbuddet mod at erhverve, besidde, bære eller anvende slag- eller stødvåben herefter alene af våbenbekendtgørelsen § 14, stk. 1, jf. bemyndigelsesbestemmelsen i den nugældende våbenlovs § 4, stk. 2.

3.2.2. Besiddelse af slag- og stødvåben på offentligt tilgængelige steder, herunder uddannelsessteder, ungdomsklubber, fritidsordninger og lignende

1. gangstifælde

Overtrædelse af våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 9, jf. våbenlovens § 4, stk. 2, - dvs. ulovlig besiddelse på offentligt tilgængelige steder, uddannelsessteder, i ungdomsklubber, fritidsordninger og lignende af slag- og stødvåben, herunder knojern, totenschlægere, gummiknipler og lignende

3.000 kr.

2. gangstifælde og mere

Der henvises til strafpåstandene beskrevet i afsnit 3.1.3., gentagelsestifælde.

3.2.3. Besiddelse af slag- og stødvåben på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder

1. gangstifælde

Overtrædelse af våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 9, dvs. ulovlig besiddelse af slag- og stødvåben, herunder knojern, totenschlægere, gummiknipler og lignende

1.000 kr.

2. gangstifælde og mere

Straffebestemmelsen vedrørende § 14, stk. 1, i våbenbekendtgørelsens § 43, stk. 4, har efter ændringen i 2005 følgende affattelse:

”Stk. 4. Overtrædelse af § 14, stk. 1, straffes med bøde. Er den pågældende tidligere mere end én gang dømt for overtrædelse af § 14, stk. 1, er straffen fængsel indtil 2 år, under særligt formildende omstændigheder dog bøde.”

Det er således i bekendtgørelsen forudsat, at der idømmes frihedsstraf i 3. gangstilfælde, hvorimod de ovennævnte bødetakster forudsættes anvendt i 2. gangstilfælde.

3.3. Skydevåben samt andre våben (end skydevåben) og eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade

Begrebet skydevåben er ikke defineret i våbenloven, men omfatter bl.a. pistoler, revolvere, rifler, geværer, jagtgeværer (herunder oversavede) og særdeles farlige skydevåben som f.eks. maskinpistoler og maskingeværer, jf. våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 1. De våben, der er undtaget fra forbuddet i våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 1, er opregnet i stk. 2.

Ved andre våben (end skydevåben), som på grund af deres særdeles karakter er egnet til at forvolde betydelig skade forstås typisk våben, som har karakter af egentlig krigsmateriel, og som ikke lovligt kan besiddes af andre end militæret, herunder hjemmeværnet. Som eksempler kan nævnes panserværnsraketter, morterer, håndgranater, bomber og miner.

Eksplosivstoffer skal være i en sådan mængde og farlighed, at det vil kunne bruges til at forvolde betydelig skade.

Ved lov nr. 500 af 17. juni 2008, der trådte i kraft den 1. juli 2008, blev straffen for besiddelse mv. af skydevåben skærpet som led i en styrkelse af indsatsen mod ulovlig besiddelse af våben på offentligt tilgængelige steder.

Der blev således indsat en ny bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1, hvorefter ulovlig besiddelse mv. af skydevåben under særlig skærpene omstændigheder på offentligt tilgængeligt sted skulle straffes med fængsel indtil 4 år. Strafbestemmelsen vedrørende disse overtrædelser blev således flyttet fra våbenlovens § 10, stk. 2, til straffelovens § 192 a, stk. 1. Ifølge forarbejderne til lovændringen var der herved lagt op til en væsentlig skærpelse af straffen. De enkelte strafpositioner fremgår af lovens forarbejder.

Ved lov nr. 501 af 12. juni 2009, der trådte i kraft den 15. juni 2009, blev straffen for ulovlig besiddelse af skydevåben og andre særdeles farlige våben og eksplosivstoffer yderligere skærpet med henblik på at styrke indsatsen mod bandekriminalitet. Dette skete ved en ændring af straffelovens § 192 a, der kom til at omfatte alle overtrædelser af våbenlovgivningen under særlig skærpene omstændigheder. Da der herefter ikke var noget anvendelsesområde for våbenlovens § 10, stk. 2, blev denne samtidig ophævet.

Bestemmelsen i straffelovens § 192 a har nu følgende ordlyd:

”Med fængsel fra 1 år indtil 6 år straffes den, der overtræder lovgivningen om våben og eksplosivstoffer ved under særlig skærpene omstændigheder at indføre, udføre, transportere, erhverve, overdrage, besidde, bære, anvende, tilvirke, udvikle eller med henblik på udvikling forske i

1) skydevåben eller

2) andre våben eller eksplosivstoffer, når våbnet eller eksplosivstoffet på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade.

Stk 2. Den, der i øvrigt overtrædelse lov­givningen om våben og eksplosivstoffer under særlig skærpende omstændigheder, straffes med fængsel indtil 6 år.”

Strafferammen i straffelovens § 192 a, stk. 1, blev således forhøjet fra fængsel indtil 4 år til fængsel indtil 6 år, ligesom der blev indført en minimums­straf på fængsel i 1 år.

Samtidig blev bestemmelsens anvendelsesområde udvidet til at omfatte både skydevåben og andre våben (end skydevåben) eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvoide betydelig skade.

Bestemmelsen blev ændret under Folketingets behandling af lovforslaget (L 211 2008/2009). I det oprindelige lovforslag var der således lagt op til, at bestemmelsen kun skulle gælde for besiddelse mv. på offentligt tilgængelige steder, men under lovforslagets behandling i Folketinget kom bestemmelsen tillige til at omfatte besiddelse på ikke offentligt tilgængeligt sted, herunder bopælen.

Samtidig udgik betingelsen i det oprindelige lovforslags affattelse af § 192 a, stk. 1, nr. 1, om, at der skulle besiddes ammunition sammen med skydevåbnet.

Straffelovens § 192 a, stk. 2, kom herefter alene til at omfatte andre overtrædelse af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer under særlig skærpende omstændigheder. Strafferammen i stk. 2 er fortsat fængsel indtil 6 år.

Forarbejdernes bemærkninger om anvendelsesområdet for straffelovens § 192 a, stk. 1 og 2, skal derfor læses i lyset af de ændringer, der som nævnt ovenfor fremkom under lovforslagets behandling i Folketinget.

Det samme gør sig i et vist omfang gældende for så vidt angår forarbejdernes bemærkninger om strafpositionerne.

Det bemærkes i den forbindelse, at der er strafpositioner i bemærkningerne til det oprindelige lovforslag, som ligger under 1 års fængsel, men som er blevet forhøjet til fængsel i minimum 1 år i forbindelse med udvidelsen af anvendelsesområdet i straffelovens § 192 a, stk. 1, under lovforslagets behandling i Folketinget. Denne forhøjelse af de laveste strafpositioner må antages at få en vis afsmittende effekt på andre strafpositioner, hvis der ved strafudmålingen fortsat skal tages højde for, om besiddelse mv. er sket på offentligt tilgængeligt sted eller andre steder som f.eks. bopælen, om der er besiddet ammunition sammen med et skydevåben, og om der er tale om førstegangstilfælde eller gentagelsestilfælde.

Det var således f.eks. forudsat i bemærkningerne til det oprindelige lovforslag, at straffen for besiddelse af håndskydevåben på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder under særlig skærpende omstændigheder, jf. forslaget til affattelsen af bestemmelsen i straffelovens § 192 a, stk. 2, i

førstegangstilfælde skulle straffes med fængsel i 4-8 måneder afhængig af de konkrete omstændigheder. Efter udvidelsen af anvendelsesområdet i straffelovens § 192 a, stk. 1, skal denne overtrædelse imidlertid straffes med minimumsstraffen på 1 års fængsel, hvilket svarer til den oprindeligt forudsatte straf ved besiddelse af skydevåben med ammunition på offentligt tilgængeligt sted.

Da overtrædelserne i det nævnte eksempel efter fast praksis har medført en differentieret strafudmåling, må det antages, at straffen for besiddelse af skydevåben med ammunition på offentligt tilgængeligt sted vil skulle udmåles højere end den straf på 1 års fængsel, der er forudsat i bemærkningerne til det oprindelige lovforslag. Det er dog i sidste ende op til domstolene at vurdere, om forhøjelsen af de laveste strafpositioner skal have en sådan afsmittende effekt på andre strafpositioner, og hvor meget vægt dette i givet fald skal tillægges ved strafudmålingen.

Der kan herved også henvises til Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 40 fra Folketingets Retsudvalg under behandlingen af lovforslaget. I besvarelsen anføres det således, at ændringsforslaget til straffelovens § 192 a, stk. 1, indebærer, at minimumsstraffen på 1 års fængsel vil gælde for alle (grove) overtrædelser af våbenlovgivningen, som er omfattet af den nævnte bestemmelse. Spørgsmålet om ”rangordning” af forskellige overtrædelser ved den konkrete strafudmåling inden for den foreslåede strafferamme på 1-6 års fængsel bør herefter være overladt til domstolene.

Straffelovens § 192 a, stk. 1, omtales nærmere i afsnit 3.3.1. og 3.3.2, der også indeholder bemærkninger om straffen i de tilfælde, som skal bedømmes efter våbenloven.

Afsnit 3.3.3. vedrører besiddelse af ammunition til skydevåben, mens afsnit 3.3.4. omhandler øvrige overtrædelser af våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder, som skal bedømmes efter straffelovens § 192 a, stk. 2.

Endelig redegøres der i afsnit 3.3.5. for retsstillingen vedrørende varetægtsfængsling ved overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1 og 2.

3.3.1. Besiddelse af skydevåben samt andre særdeles farlige våben og eksplosivstoffer på bopælen eller andre ikke offentligt tilgængelige steder

Som nævnt i afsnit 3.3. blev anvendelsesområdet i straffelovens § 192 a, stk. 1, udvidet ved lovændringen i 2009, således at bestemmelsen nu omfatter den, der overtræder våbenlovgivningen ved under særlig skærpende omstændigheder at besidde skydevåben (nr. 1) eller andre våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade (nr. 2). Samtidig udgik betingelsen om, at besiddelsen mv. skulle foregå på offentligt tilgængeligt sted.

Det vil sige, at straffelovens § 192 a, stk. 1, nu omfatter ulovlig besiddelse mv. på både offentligt tilgængelige steder og andre steder, herunder bopælen, af skydevåben med eller uden ammunition eller

af andre særdeles farlige våben og eksplosivstoffer, hvis overtrædelsen sker under særlig skærpende omstændigheder.

Begrebet offentligt tilgængeligt sted er nærmere beskrevet i afsnit 3.3.2. om besiddelse af skydevåben og andre særdeles farlige våben og eksplosivstoffer på offentligt tilgængelige steder.

Ved skydevåben som nævnt i straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, forstås både håndskydevåben, der var omfattet af den tidligere gældende bestemmelse i § 192 a, stk. 1, (f.eks. pistoler), og skydevåben, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, og som var omfattet af den tidligere gældende bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 2 (f.eks. maskinpistoler). Udgangspunktet er, at besiddelse mv. af skydevåben, der er omfattet af det generelle forbud i våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 1, er omfattet af bestemmelsen. Dette gælder uanset, om det pågældende skydevåben er i samlet eller adskilt stand, hvis de adskilte dele hurtigt og enkelt kan samles til et funktionsdygtigt skydevåben, jf. lovforslagets bemærkninger, afsnit 3.2.2.

Når udtrykket »med tilhørende ammunition« anvendes i det følgende indebærer dette - ligesom efter gældende ret - ikke et krav om, at skydevåbnet er skarpladt, men den, der er i besiddelse mv. af skydevåbnet, skal samtidig være i besiddelse af ammunition på sin person, i en medbragt taske, i det køretøj, hvori den pågældende antræffes, eller på anden lignende lettilgængelig måde.

Ved andre våben (end skydevåben), som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, forstås typisk våben, som har karakter af egentlig krigsmateriel, og som ikke lovligt kan besiddes af andre end militæret, herunder hjemmeværnet. Som eksempler kan nævnes panserværnsraketter, morterer, håndgranater, bomber og miner.

Eksplosivstoffer skal være i en sådan mængde og farlighed, at det vil kunne bruges til at forvolde betydelig skade.

3.3.1.1. Overtrædelser med særlig skærpende omstændigheder (straffelovens § 192 a, stk. 1)

Besiddelse af våben mv. på bopælen eller andre ikke offentligt tilgængelige steder er kun omfattet af straffelovens § 192 a, hvis overtrædelsen er begået ”under særlig skærpende omstændigheder” Der er i forarbejderne til lovændringen i 2009 redegjort nærmere for, hvad der ligger i denne betingelse.

Er der f.eks. tale om et skydevåben, vil der, når forbrydelsen ikke er begået på et offentligt tilgængeligt sted, bl.a. kunne lægges vægt på, om der er tale om et enkelt eller flere våben sammenholdt med våbnenes farlighed og opbevaringsmåden, om våbnet findes på tilholdssteder for kriminelle grupperinger med den deraf følgende fare for, at våbnet vil blive brugt i forbindelse med kriminalitet, om våbnet er anskaffet på strafbar vis, f.eks. ved tyveri eller hæleri, og om der er tale om gentagelsestilfælde, jf. besvarelsen af samrådsspørgsmål A om lovforslag nr. L 211 stillet den 26. maj 2009 af Folketingets Retsudvalg til justitsministeren.

Der kan endvidere henvises til Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 51 og 53 fra Folketingets Retsudvalg under behandlingen af lovforslaget.

I spørgsmål nr. 51, der vedrører en urmager, som var i besiddelse af et våben for at beskytte sig mod røverier, anføres det i besvarelsen, at besiddelse af skydevåben normalt vil være omfattet af den foreslåede minimumsstraf, hvis våbnet f.eks. er anskaffet ud fra en almindelig forestilling om, at man bør have et sådant våben "for en sikkerheds skyld".

Spørgsmål nr. 53 vedrører den situation, hvor en voldsramt kvinde med en psykotisk eksmand anskaffer sig et skydevåben i manglende tillid til den beskyttelse, som politiet kan yde. I besvarelsen anføres det, at det vil bero på rettens konkrete vurdering af den enkelte sags omstændigheder, herunder karakteren af den trussel, kvinden er udsat for, om besiddelsen af våbnet ikke er sket under særlig skærpende omstændigheder, således at forholdet i givet fald ikke vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1, herunder den foreslåede minimumsstraf.

Der vil være sager, hvor der foreligger sådanne specielle konkrete omstændigheder, at der ikke er tale om særlig skærpende omstændigheder. Som eksempel er der i lovforslagets bemærkninger nævnt den situation, hvor en person uden kriminel baggrund i øvrigt, som f.eks. har arvet et skydevåben og igennem en årrække i strid med våbenlovgivningen har haft våbnet liggende ubenyttet (måske glemt) på bopælen. Endvidere er nævnt den situation, hvor en person uden kriminel baggrund i øvrigt, der har våbentilladelse eller jagttegn, blot har glemt at forny våbentilladelsen eller jagttegnet inden for de relevante frister. Disse tilfælde skal i stedet bedømmes efter våbenlovens § 10, stk. 1, jf. herom afsnit 3.3.1.2.

For så vidt angår strafpositionerne ved overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, begået på ikke offentligt tilgængeligt sted skal det indledningsvis bemærkes, at der som tidligere nævnt skete en udvidelse af bestemmelsens anvendelsesområde under lovforslagets behandling i Folketinget. Dette betød, at der var strafpositioner i bemærkningerne til det oprindelige lovforslag, som blev forhøjet, hvilket efter rigsadvokatens opfattelse kan have en afsmittende effekt på andre strafpositioner i lovforslaget. Der henvises nærmere til bemærkningerne herom i afsnit 3.3.

Ifølge bemærkningerne til det oprindelige lovforslag skulle straffen for ulovlig besiddelse mv. under særlig skærpende omstændigheder på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder af skydevåben, der ikke på grund af sin særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade (f.eks. enkeltskudsvåben), fastsættes til fængsel i 4-8 måneder i førstegangstilfælde bl.a. afhængig af, om våbnet blev opbevaret med eller uden ammunition, eller om våbnet blev opbevaret under forhold, der i øvrigt indebar en nærliggende fare for, at det ville blive brugt til fare for andre. Det var endvidere forudsat, at straffen i gentagelsestilfælde skulle fastsættes til fængsel i 6-12 måneder.

Da anvendelsesområdet i straffelovens § 192 a, stk. 1, efter lovforslagets behandling i Folketinget også kom til at omfatte besiddelse mv. under særlig skærpende omstændigheder på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder, er de ovennævnte strafpositioner imidlertid ændret til fængsel i minimum 1 år.

Som nævnt i afsnit 3.3. må det imidlertid antages, at straffen forsat vil blive differentieret afhængig af sagens konkrete omstændigheder, herunder om der er besiddet ammunition sammen med et skydevåben, og om der er tale om førstegangstilfælde eller gentagelsestilfælde.

Straffen for ulovlig besiddelse mv. under særlig skærpende omstændigheder på bopælen eller andre ikke offentligt tilgængelige steder af skydevåben, der ikke på grund af sin særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, uden tilhørende ammunition skal således fastsættes til fængsel i 1 år i førstegangstilfælde, mens straffen må antages at skulle udmåles højere, hvis der samtidig besiddes ammunition, og/eller der er tale om gentagelsestilfælde. Som tidligere nævnt er det dog op til domstolene at foretage den nærmere afvejning heraf.

Ved ulovlig besiddelse mv. under særlig skærpende omstændigheder på bopælen eller andre ikke offentligt tilgængelige steder af skydevåben, der på grund af sin særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade (f.eks. maskinpistoler) skal straffen ifølge lovforslagets bemærkninger i førstegangstilfælde fastsættes til fængsel i mindst 1 år og 8 måneder til 2 år. Rigsadvokaten finder ikke umiddelbart anledning til at antage, at denne strafposition ændres som følge af udvidelsen af anvendelsesområdet i straffelovens § 192 a, stk. 1, jf. ovenfor. Derimod vil det formentlig fortsat skulle tillægges vægt ved strafudmålingen, hvis opbevaringen af våbnet har været uforsvarlig, herunder hvis det er opbevaret ladet eller sammen med ammunition.

Ved ulovlig besiddelse mv. under særlig skærpende omstændigheder på bopælen eller andre ikke offentligt tilgængelige steder af andre våben end skydevåben (f.eks. håndgranater) eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, skal straffen ifølge lovforslaget ligeledes fastsættes til fængsel i mindst 1 år og 8 måneder til 2 år. Rigsadvokaten finder heller ikke i dette tilfælde umiddelbart anledning til at antage, at denne strafposition ændres som følge af udvidelsen af anvendelsesområdet i straffelovens § 192 a, stk. 1, jf. ovenfor.

Det følger endvidere af forarbejderne til lovændringen i 2009, at straffen for organiseret ulovlig indførsel af bl.a. skydevåben bør afspejle, at der er tale om meget alvorlig kriminalitet, og det forudsættes, at der i sager, hvor der foreligger indsmugling, fastsættes væsentligt strengere straffe end de angivne udgangspunkter for strafudmålingen i sager om ulovlig besiddelse mv. af skydevåben under særlig skærpende omstændigheder. Tilsvarende gør sig gældende for organiseret ulovlig handel med våben.

Straffen for at have ulovlige våbenlagre – det vil sige tilfælde, hvor flere ulovlige våben mv. opbevares det samme sted – forudsættes i lighed hermed at afspejle, at der er tale om en meget alvorlig lov-

overtrædelse. Der forudsættes således også i disse tilfælde fastsat en væsentligt strengere straf end de angivne udgangspunkter for straffastsættelsen ved ulovlig besiddelse mv. af skydevåben under særlig skærpende omstændigheder. Ved strafudmålingen kan der i øvrigt bl.a. lægges vægt på våbnettes art (er der tale om almindelige skydevåben eller maskinpistoler mv.) og på antallet af de opbevarede våben.

Har et våben eller eksplosivstof ikke blot været i gerningsmandens besiddelse, men også været anvendt enten på offentligt eller ikke offentligt tilgængeligt sted, forudsættes det, at straffen som udgangspunkt fastsættes noget over det angivne strafminimum. Forarbejderne henviser herved til gældende ret, når skydevåben har været affyret på offentligt tilgængeligt sted, jf. bemærkningerne pkt. 3.1.5.1.

Af bemærkningerne til lovændringen i 2009 fremgår i øvrigt, at fastsættelsen af straffen ved overtrædelser under særlig skærpende omstændigheder fortsat vil bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde, og at de angivne strafniveauer vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag er omstændigheder, der taler herfor. Minimumsstraffen i straffelovens § 192 a, stk. 1, kan dog kun fraviges i medfør af den almindelige regel i straffelovens § 83.

3.3.1.2. Overtrædelser uden særlig skærpende omstændigheder (våbenlovens § 10, stk. 1)

De overtrædelser, der ikke er begået under særlig skærpende omstændigheder, jf. definitionen heraf i afsnit 3.3.1.1., er omfattet af våbenloven og ikke straffelovens § 192 a.

Der var ikke ved lovændringen i 2009 tilsigtet nogen ændringer af straffen for besiddelse af skydevåben uden særlig skærpende omstændigheder. I disse tilfælde er udgangspunktet derfor fortsat bødestraf, jf. våbenlovens § 10, stk. 1.

Der vil dog som efter hidtidig praksis kunne idømmes frihedsstraf, når overtrædelsen er begået under skærpende omstændigheder, herunder hvis opbevaringen af våbnet har været uforsvarlig. Har opbevaringen været så uforsvarlig, at der i stedet er tale om særlig skærpende omstændigheder henvises til afsnit 3.3.1.1.

I de tilfælde, hvor der alene er grundlag for en bøde, fastsættes følgende om bødepåstanden:

Besiddelse af håndskydevåben (uladte pistoler, revolvere, glatløbende jagtgeværer mv.) på bopælen uden skærpende omstændigheder,

jf. våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 1.

4.000 kr.

3.3.2. Besiddelse af skydevåben samt andre særdeles farlige våben og eksplosivstoffer på offentligt tilgængelige steder

Som nævnt i afsnit 3.3. blev anvendelsesområdet i straffelovens § 192 a, stk. 1, udvidet ved lovændringen i 2009, således at bestemmelsen nu omfatter den, der overtræder våbenlovgivningen ved under særlig skærpende omstændigheder at besidde skydevåben (nr. 1) eller andre våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade (nr. 2). Samtidig udgik betingelsen om, at besiddelsen mv. skulle foregå på offentligt tilgængeligt sted.

Det vil sige, at straffelovens § 192 a, stk. 1, nu omfatter ulovlig besiddelse mv. på både offentligt tilgængelige steder og andre steder, herunder bopælen, af skydevåben med eller uden ammunition eller af andre særdeles farlige våben og eksplosivstoffer, hvis overtrædelsen er begået under særlig skærpende omstændigheder.

Ved offentligt tilgængelige steder forstås som hidtil steder, hvortil der er almindelig adgang, herunder veje, parker, offentlige transportmidler, restauranter, butikker, butikcentre, forlystelsessteder og offentlige kontorer. Besiddelse af skydevåben i en bil, der befinder sig på offentligt tilgængeligt sted, vil også være omfattet af begrebet, jf. også herom afsnit 3.1.1. ovenfor.

Ved skydevåben som nævnt i straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, forstås både håndskydevåben, der var omfattet af den tidligere gældende bestemmelse i § 192 a, stk. 1, (f.eks. pistoler), og skydevåben, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, og som var omfattet af den tidligere gældende bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 2 (f.eks. maskinpistoler). Udgangspunktet er, at besiddelse mv. af skydevåben, der er omfattet af det generelle forbud i våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 1, er omfattet af bestemmelsen. Dette gælder uanset, om det pågældende skydevåben er i samlet eller adskilt stand, hvis de adskilte dele hurtigt og enkelt kan samles til et funktionsdygtigt skydevåben, jf. lovforslagets bemærkninger, afsnit 3.2.2.

Når udtrykket »med tilhørende ammunition« anvendes i det følgende indebærer dette - ligesom efter gældende - ret ikke et krav om, at skydevåbnet er skarpladt, men den, der er i besiddelse mv. af skydevåbnet, skal samtidig være i besiddelse af ammunition på sin person, i en medbragt taske, i det køretøj, hvori den pågældende antræffes, eller på anden lignende lettilgængelig måde.

Ved andre våben (end skydevåben), som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, forstås typisk våben, som har karakter af egentlig krigsmateriel, og som ikke lovligt kan besiddes af andre end militæret, herunder hjemmeværnet. Som eksempler kan nævnes panserværnsraketter, morterer, håndgranater, bomber og miner.

Eksplosivstoffer skal være i en sådan mængde og farlighed, at det vil kunne bruges til at forvolde betydelig skade.

3.3.2.1. Overtrædelser med særlig skærpende omstændigheder (straffelovens § 192 a, stk. 1)

Besiddelse af våben mv. på offentligt tilgængeligt sted mv. er kun omfattet af straffelovens § 192 a, hvis overtrædelserne er begået "under særlig skærpende omstændigheder". Der er i forarbejderne til lovændringen i 2009 redegjort nærmere for, hvad der ligger i denne betingelse.

Er der f.eks. tale om et skydevåben, vil der, når forbrydelsen er begået på et offentligt tilgængeligt sted, bl.a. kunne lægges vægt på våbnets farlighed. Det er således forudsat i forarbejderne til lovændringen i 2009, at besiddelse mv. af skydevåben på offentligt tilgængeligt sted vil være omfattet af straffelovens § 192 a, medmindre der er tale om skydevåben, som det alene er forbudt at besidde for personer under 18 år, jf. våbenlovens § 1, stk. 2, litra a, jf. § 2, stk. 1, 2. pkt. (som udgangspunkt luft- og fjederbøsser, bortset fra armbrøster og slangebøsser).

Der vil være sager, hvor der foreligger sådanne specielle konkrete omstændigheder, at der ikke er tale om særlig skærpende omstændigheder. Som eksempel er der i lovforslagets bemærkninger nævnt den situation, hvor et medlem af en skytteforening efter skydetræning har et hastende ærinde og derfor beder et familiemedlem, som ikke har våbentilladelse, om at transportere våbnet til bopælen. Som et andet eksempel er nævnt den situation, hvor en person uden kriminel baggrund i øvrigt, som har våbentilladelse eller jagttegn, blot har glemt at forny våbentilladelsen eller jagttegnet inden for de relevante frister. Disse tilfælde skal i stedet bedømmes efter våbenlovens § 10, stk. 1, jf. herom afsnit 3.3.2.2.

For så vidt angår strafpositionerne ved overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, begået på offentligt tilgængeligt sted skal det indledningsvis bemærkes, at der som tidligere nævnt skete en udvidelse af bestemmelsens anvendelsesområde under lovforslagets behandling i Folketinget. Dette betød, at der var strafpositioner i bemærkningerne til det oprindelige lovforslag, som blev forhøjet, hvilket efter rigsadvokatens opfattelse kan have en afsmittende effekt på andre strafpositioner i lovforslaget. Der henvises nærmere til bemærkningerne herom i afsnit 3.3.

Ifølge bemærkningerne til det oprindelige lovforslag skulle straffen for ulovlig besiddelse mv. under særlig skærpende omstændigheder af skydevåben, der ikke på grund af sin særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade (f.eks. enkeltskudsvåben), uden tilhørende ammunition fastsættes til fængsel i 8 måneder i førstegangstilfælde. I gentagelsestilfælde forudsattes straffen fastsat fra fængsel i 1 år til fængsel i 1 år og 4 måneder.

Da anvendelsesområdet i straffelovens § 192 a, stk. 1, efter lovforslagets behandling i Folketinget også kom til at omfatte besiddelse af skydevåben uden ammunition på offentligt tilgængeligt sted under særlig skærpende omstændigheder, er strafpositionen i førstegangstilfælde imidlertid ændret til fængsel i minimum 1 år.

Som nævnt i afsnit 3.3. må det antages, at straffen fortsat vil blive differentieret afhængig af sagens konkrete omstændigheder, herunder om der er tale om førstegangstilfælde eller gentagelsestilfælde.

Straffen for ulovlig besiddelse mv. under særlig skærpende omstændigheder af skydevåben, der ikke på grund af sin særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade (f.eks. enkeltskudsvåben), uden tilhørende ammunition må således i gentagelsestilfælde antages at skulle fastsættes højere end det i lovbemærkningerne anførte udgangspunkt på fængsel fra 1 år til fængsel i 1 år og 4 måneder. Som tidligere nævnt er det dog op til domstolene at foretage den nærmere afvejning heraf.

For så vidt angår ulovlig besiddelse mv. under særlig skærpende omstændigheder af skydevåben med tilhørende ammunition, der ikke på grund af sin særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade (f.eks. enkeltskudsvåben), er det i lovforslagets bemærkninger forudsat, at straffen i førstegangstilfælde normalt er mindst 1 års fængsel. Det er endvidere forudsat, at straffen i gentagelsestilfælde fastsættes fra fængsel i 1 år og 4 måneder til fængsel i 1 år og 8 måneder.

Som anført ovenfor må det imidlertid antages, at straffen fortsat vil blive differentieret, selv om de laveste strafpositioner i bemærkningerne til det oprindelige lovforslag blev hævet under Folketingets behandling af lovforslaget. Da straffen for ulovlig besiddelse mv. af skydevåben på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder under særlig skærpende omstændigheder således blev hævet til fængsel i minimum 1 år, jf. afsnit 3.3.1., må det antages, at straffen for besiddelse af skydevåben under særlig skærpende omstændigheder på offentligt tilgængeligt sted med tilhørende ammunition, må være noget højere, og at straffen i gentagelsestilfældene må forhøjes tilsvarende. Som tidligere nævnt er det dog op til domstolene at foretage den nærmere afvejning heraf.

Ved ulovlig besiddelse mv. under særlig skærpende omstændigheder af skydevåben, der på grund af sin særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade (f.eks. maskinpistoler), skal straffen ifølge lovforslagets bemærkninger i førstegangstilfælde fastsættes fra fængsel i mindst 1 år og 8 måneder til 2 år. Rigsadvokaten finder ikke umiddelbart anledning til at antage, at denne strafposition ændres som følge af udvidelsen af anvendelsesområdet i straffelovens § 192 a, stk. 1, jf. ovenfor.

For så vidt angår ulovlig besiddelse mv. på offentligt tilgængeligt sted under særlig skærpende omstændigheder af andre våben end skydevåben (f.eks. håndgranater) eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, skal straffen ifølge lovforslagets bemærkninger fastsættes til fængsel fra mindst 1 år og 8 måneder til fængsel i 2 år. Rigsadvokaten finder heller ikke her anledning til at antage, at denne strafposition ændres som følge af udvidelsen af anvendelsesområdet i straffelovens § 192 a, stk. 1, jf. ovenfor.

Det følger endvidere af forarbejderne til lovændringen i 2009, at straffen for organiseret ulovlig indførsel af bl.a. skydevåben bør afspejle, at der er tale om meget alvorlig kriminalitet, og det forudsættes, at der i sager, hvor der foreligger indsmugling, fastsættes væsentligt strengere straffe end de

angivne udgangspunkter for strafudmålingen i sager om ulovlig besiddelse mv. af skydevåben under særlig skærpende omstændigheder. Tilsvarende gør sig gældende for organiseret ulovlig handel med våben.

Er der tale om ulovlige våbenlagre på offentligt tilgængeligt sted, henvises til det om straffen anførte under afsnit 3.3.1.

Har et våben eller eksplosivstof ikke blot været i gerningsmandens besiddelse, men også været anvendt enten på offentligt eller ikke offentligt tilgængeligt sted, forudsættes det, at straffen som udgangspunkt fastsættes noget over de angivne strafpositioner. Forarbejderne henviser herved til gældende ret, når skydevåben har været affyret på offentligt tilgængeligt sted, jf. bemærkningerne pkt. 3.1.5.1.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår i øvrigt, at fastsættelsen af straffen ved overtrædelser under særlig skærpende omstændigheder fortsat vil bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde, og af de angivne strafniveauer vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag er omstændigheder, der taler herfor. Minimumsstraffen i straffelovens § 192 a, stk. 1, kan dog kun fraviges i medfør af den almindelige regel i straffelovens § 83.

3.3.2.2. Overtrædelser uden særlig skærpende omstændigheder (våbenlovens § 10, stk. 1)

De overtrædelser, der ikke er begået under særlig skærpende omstændigheder, jf. definitionen heraf i afsnit 3.3.2.1., er omfattet af våbenloven og ikke straffelovens § 192 a.

Der var ikke ved lovændringen i 2009 tilsigtet nogen ændringer af straffen for besiddelse af skydevåben uden særlig skærpende omstændigheder. I disse tilfælde er udgangspunktet derfor fortsat bødestraf, jf. våbenlovens § 10, stk. 1.

Opmærksomheden henledes imidlertid på, at besiddelse på offentligt tilgængeligt sted af skydevåben eller andre våben (end skydevåben) og eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farligere karakter er egnede til at forvolde betydelig skade, som altovervejende hovedregel vil udgøre særlig skærpende omstændigheder.

3.3.3. Besiddelse af ammunition til skydevåben

Henset til prisudviklingen, jf. afsnit 1, fastsættes følgende om bødepåstanden:

Besiddelse af skarp ammunition uden tilhørende skydevåben,
jf. våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 2.

700 kr.

3.3.4. Andre overtrædelser under særlig skærpende omstændigheder, straffelovens § 192 a, stk. 2

Straffelovens § 192 a, stk. 2, omfatter de overtrædelser af våbenlovgivningen, der begås under særlig skærpende omstændigheder, og som ikke er omfattet af § 192 a, stk. 1, nr. 1 eller 2.

Ved lov nr. 501 af 12. juni 2009 blev anvendelsesområdet for den nye bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1, væsentligt udvidet under lovforslagets behandling i Folketinget. Samtidig blev anvendelsesområdet for straffelovens § 192 a, stk. 2, tilsvarende begrænset. Besiddelse af skydevåben på offentligt tilgængeligt sted uden ammunition og besiddelse af skydevåben samt andre særdeles farlige våben og eksplosivstoffer på bopælen eller andre ikke offentligt tilgængelige steder er således ikke omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 2, som det var tiltænkt ved lovforslagets fremsættelse, men derimod af § 192 a, stk. 1, jf. nærmere afsnit 3.3.

Straffelovens § 192 a, stk. 2, omfatter herefter overtrædelser af våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder, der angår andre våben end skydevåben eller særdeles farlige våben eller eksplosivstoffer. Efter omstændighederne vil f.eks. springknive, springstiletter, faldknive og faldstiletter efter våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 3 og 4, kunne være omfattet, jf. lovforslagets bemærkninger pkt. 3.2.3.

Ved vurderingen af, om der foreligger særlig skærpende omstændigheder, bør der ifølge forarbejderne til lovændringen først og fremmest lægges vægt på våbnets farlighed. Herudover vil der bl.a. kunne lægges vægt på, hvilken mængde der f.eks. indføres, besiddes eller overdrages, herunder om der er tale om en mere systematisk overtrædelse af våbenlovgivningen, hvor forholdet har karakter af et illegalt erhverv, om våben eller eksplosivstoffer opbevares eller anvendes under sådanne forhold, at der er en nærliggende risiko for, at de vil blive anvendt, herunder i voldelige opgør mv., om våben eller eksplosivstoffer er skaffet illegalt, om våben eller eksplosivstoffer bæres i forbindelse med indbrud eller brugstyveri, og om gerningsmanden tidligere har begået tilsvarende lovovertrædelser.

Det følger endvidere af forarbejderne til lovændringen, at straffen for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 2, afhænger af de konkrete omstændigheder, f.eks. våbnets eller eksplosivstoffets farlighed, mængden af våben eller eksplosivstoffer, og hvilke forhold våben eller eksplosivstoffer opbevares under.

3.3.5. Varetagtsfængsling i sager om overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1 og 2

Ved lov nr. 501 af 12. juni 2009 er retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, om retshåndhævelsesarrest blevet ændret med virkning fra den 15. juni 2009, således at henvisningen til straffelovens § 192 a, stk. 1, er erstattet af en henvisning til straffelovens § 192 a, stk. 2.

Ændringen indebærer, at der i sager om overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 2, er mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2. Det er en betingelse for varetægtsfængsling efter denne bestemmelse, at der foreligger en særligt bestyrket mistanke om overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 2, der efter oplysninger om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage, og at hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.

Af forarbejderne til lovændringen fremgår det, at varetægtsfængsling i sager om overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 2, vil kunne anvendes i tilfælde, hvor det ud fra de konkrete omstændigheder skønnes, at det med henblik på at fastholde en fornøden fasthed og konsekvens i retshåndhævelsen er påkrævet at fængsle den formodede gerningsmand, selv om der ikke foreligger en endelig dom.

Den samtidige indførelse af en minimumsstraf på 1 års fængsel i straffelovens § 192 a, stk. 1, indebærer, at der i disse tilfælde vil være grundlag for retshåndhævelsesarrest i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1. Det er en betingelse for varetægtsfængsling efter denne bestemmelse, at der foreligger en særligt bestyrket mistanke om overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, og at hensynet til retshåndhævelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod. Varetægtsfængsling efter bestemmelsen antages endvidere at forudsætte, at gerningsmanden forventes idømt en "langvarig fængselsstraf mv.", dvs. en ubetinget fængselsstraf i størrelsesordenen mindst 8-10 måneder, hvilket er mindre end minimumsstraffen i straffelovens § 192 a, stk. 1.

Det fremgår af forarbejderne til lovændringen, at denne adgang til varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, er baggrunden for, at der ikke længere var behov for at medtage straffelovens § 192 a, stk. 1, i opregningen i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2.

3.4. Gasvåben

I medfør af våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 4, jf. § 2, stk. 1, er det er forbudt at indføre eller tilvirke håndgranater, bomber, patroner og lignende som våben fremtrædende genstande, der indeholder eller er beregnede til at indeholde faste stoffer, væsker eller luftarter, som ved spredning virker skadevoldende, bedøvende eller irriterende, såvel som dele af sådanne våben eller ammunitionsgenstande samt redskaber til at bringe dem i virksomhed.

Bl.a. gaspatroner og gaspistoler anses for omfattet af denne bestemmelse.

3.4.1. Besiddelse på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder af gasvåben

Under henvisning til prisudviklingen, jf. afsnit 1, fastsættes følgende:

Besiddelse på bopælen af gasgevær, gaspistol, gasrevolver, gashåndbombe og øvrige gasvåben, der kan henføres under våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 4, uden skærpende omstændigheder

4.000 kr.

Såfremt der foreligger skærpende omstændigheder (såsom at våbnet er ladet, at der foreligger flere våben, at der foreligger tidligere overtrædelser af våbenloven mv.) nedlægges påstand om en skærpet bøde efter en konkret vurdering eller frihedsstraf.

3.4.2. Besiddelse på offentligt tilgængelige steder af gasvåben

Henset til faren ved gasvåben bør det ved strafudmålingen tillægges betydning som en skærpende omstændighed, at våbnet er besiddet på offentligt tilgængelige steder.

Er der tale om besiddelse af et uladt gasvåben, og foreligger der ikke i øvrigt skærpende omstændigheder, vil der dog efter en konkret vurdering kunne nedlægges påstand om bøde, jf. ovenfor om besiddelse på bopælen.

Er der imidlertid tale om et ladt våben, eller foreligger der i øvrigt én eller flere skærpende omstændigheder, må der i hver enkelt sag foretages en konkret vurdering for at afgøre, om der skal nedlægges påstand om en skærpet bøde eller frihedsstraf.

3.4.3. Besiddelse af gasammunion

Under henvisning til prisudviklingen, jf. afsnit 1, fastsættes følgende:

Besiddelse af gasammunion alene, jf. våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 4, jf. våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 11.

700 kr.

3.4.4. Spraydåser til selvforsvarsbrug

I medfør af våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 4, jf. våbenbekendtgørelsen § 14, stk. 1, nr. 11, er det forbudt uden tilladelse at erhverve, besidde, bære eller anvende spraydåser til selvforsvarsbrug, herunder tåregasampuller, –spraydåser og –patroner.

Spraydåser til selvforsvarsbrug indeholdende peberekstrakt eller andre, bl.a. for øjnene, irriterende stoffer er efter justitsministeriets praksis omfattet af bestemmelsen.

Under henvisning til prisudviklingen, jf. afsnit 1, fastsættes følgende:

Ulovlig besiddelse på bopælen af spraydåser til selvforsvarsbrug uden skærpende omstændigheder, jf. våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 4, jf. våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 11.

1.400 kr.

Det bemærkes, at tilstedeværelsen af skærpende omstændigheder bør medføre påstand om en skærpet bøde.

I de seneste år har der udviklet sig en praksis for besiddelse på offentlige steder af spraydåser omfattet af våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 11.

På baggrund af praksis fastsættes følgende:

Ulovlig besiddelse af spraydåser til selvforsvarsbrug på offentligt tilgængeligt sted, uden skærpende omstændigheder, jf. våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 4, jf. våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 11.

3.000 kr.

Der henvises i den forbindelse til afgørelsen i Tfk 2003.291, hvor en tiltalt var skyldig i overtrædelse af bekendtgørelse af våben og ammunition mv. ved at have besiddet en spraydåse til selvforsvarsbrug på offentligt sted. Tiltalte, der endvidere havde overtrådt politivedtægtens § 3, stk. 1, blev i overensstemmelse med anklagemyndighedens påstand idømt en bøde på 3.400 kr., heraf 3.000 kr. for besiddelsen af gassprayen.

Også ved ulovlig besiddelse på offentligt tilgængeligt sted, bør tilstedeværelsen af skærpende omstændigheder medføre påstand om en skærpet bøde.

3.5. Signalvåben og kombinerede gas- og signalvåben

Ved lov nr. 363 af 2. juni 1999 blev våbenloven ændret, idet signalvåben og kombinerede gas- og signalvåben nu direkte nævntes i lovteksten.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at det primære formål med lovforslaget var at skærpe våbenlovgivningen, idet disse våben findes i forskellige udformninger, der oftest har en betydelig lighed med egentlige skydevåben, og idet de under visse omstændigheder kan være farlige. Inddragelsen under våbenlovens almindelige kontrolordning har derfor til formål at begrænse udbredelsen af disse våben.

Det er ifølge våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 7, forbudt at indføre eller tilvirke signalvåben og kombinerede gas- og signalvåben.

Et kombineret gas- og signalvåben er et våben, hvortil der kan anvendes både gasammunition og signalammunition.

Er der tale om udstyr, der udelukkende er konstrueret til affyring af nødraketter og nødblus, er udstyret ikke omfattet af bestemmelsen.

3.5.1. Besiddelse på bopælen af signalvåben og kombinerede gas- og signalvåben

Der er ikke tidligere fastsat vejledende retningslinjer om straffen for besiddelse af signalvåben eller kombinerede gas- og signalvåben.

Disse våben må imidlertid sidestilles med gasvåben, jf. afsnit 3.4.1., og der fastsættes følgende:

Besiddelse på bopælen uden tilladelse af signalvåben eller kombinerede gas- og signalvåben uden skærpende omstændigheder, jf. våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 7.

4.000 kr.

Såfremt der foreligger skærpende omstændigheder (såsom at våbnet er ladt, at der foreligger flere våben, at der foreligger tidligere overtrædelser af våbenloven mv.) nedlægges påstand om en skærpet bøde efter en konkret vurdering eller frihedsstraf.

3.5.2. Besiddelse på offentligt tilgængelige steder af signalvåben og kombinerede gas- og signalvåben

Henset til faren ved gas- og signalvåben bør det ved straffens udmåling tillægges betydning som en skærpende omstændighed, at våbnet er besiddet på offentligt tilgængeligt sted.

Er der tale om besiddelse af et uladt signalvåben eller kombineret gas- og signalvåben, og foreligger der ikke i øvrigt skærpende omstændigheder, vil der dog efter en konkret vurdering kunne nedlægges påstand om bøde, jf. ovenfor om besiddelse på bopælen.

Er der imidlertid tale om et ladt våben, eller foreligger der i øvrigt én eller flere skærpende omstændigheder, må der i hver enkelt sag foretages en konkret vurdering med henblik på at afgøre, om der skal nedlægges påstand om en skærpet bøde eller frihedsstraf.

3.5.3. Besiddelse af ammunition til signalvåben og kombinerede gas- og signalvåben

Vedrørende besiddelse af gasammunition henvises til afsnit 3.4.3., hvorefter bødepåstanden er 700 kr.

Besiddelse af ammunition til signalvåben alene straffes efter fyrværkeriloven med en bøde i samme størrelsesorden.

3.6. Opbevaring af våben

Ifølge våbenbekendtgørelsen § 20, stk. 1, skal våben og ammunition, der er nævnt i våbenlovens § 1, stk. 1, og stk. 2, litra a-c og i våbenbekendtgørelsens § 14, opbevares forsvarligt og på et sted, der er utilgængeligt for uvedkommende.

Efter § 20, stk. 3, skal opbevaring af indtil 25 af de våben, der er nævnt i våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 1, eller indtil 10 særligt farlige våben, jf. stk. 8, ske i et sikringsskab, der skal opfylde særlige krav.

Der er ikke tidligere fastsat vejledende retningslinjer om straffen for overtrædelse af § 20, stk. 3. Bøden er fastsat under hensyntagen til den takst, der anvendes i de større politikredse, og bygger på den besparelse, der opnås ved manglende indkøb af godkendt sikringsskab efter retningslinjerne i våbenbekendtgørelsen.

I sådanne sager om ulovlig opbevaring af skydevåben bør nedlægges påstand som følger:

Uforsvarlig opbevaring af lovligt besiddet våben uden skærpene omstændigheder, jf. bekendtgørelsens § 20, stk. 3.

3.000 kr.

Foreligger der skærpene omstændigheder, f.eks. i form af, at våbnet er ladt, at der findes flere uforsvarligt opbevarede våben mv., nedlægges påstand om en skærpet bøde.

Det bemærkes, at personer tilhørende samme husstand kan anvende samme sikringsskab, jf. våbenbekendtgørelsens § 20, stk. 9.

3.7. Øvrige overtrædelser

Nærværende meddelelse indeholder retningslinjer om sanktionspåstandene ved udvalgte våbengrupper, idet bemærkes, at der kun er fastsat retningslinjer for de almindeligst forekommende våbentyper, ligesom der ikke er fastsat retningslinjer for overtrædelse af mere formel karakter, så som manglende fornyelse af våbentilladelse mv.

For de våbentyper og andre overtrædelser af våbenlovsbestemmelserne, der ikke er fastsat retningslinjer for, må der i hvert enkelt tilfælde foretages en konkret vurdering af bødepåstanden.

Afsnit 4. Sagsbehandlingstider, indberetningsordning og etablering af en særlig underrettningsordning

Sagsbehandlingstider og indberetningsordning

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 500 af 17. juni 2008, at de nugældende målsætninger for sagsbehandlingstiden i voldssager vil blive udvidet til også at omfatte sager om ulovlig besiddelse af skydevåben og knive på offentligt tilgængelige steder, når der forventes idømt ubetinget frihedsstraf.

Herudover fremgår det, at Justitsministeriet, når de foreslåede ændringer har været i kraft i ca. 1 år, vil give Folketingets Retsudvalg en orientering om erfaringerne med anvendelsen af de nye regler.

Rigsadvokaten har på denne baggrund udsendt RM 11/2008 om målsætninger for sagsbehandlingstiden i sager om vold, voldtægt og våben samt indberetning herom til Rigsadvokaten.

For så vidt angår indberetning af domme efter straffelovens § 192 a, stk. 1, bemærkes, at det kun er sager omfattet af den tidligere gældende bestemmelse som affattet ved lov nr. 500 af 17. juni 2008 (ulovlig besiddelse mv. af skydevåben på offentligt tilgængeligt sted), der er omfattet af de nye målsætninger for sagsbehandlingstiden. Udvidelsen af anvendelsesområdet i straffelovens § 192 a, stk. 1, som fandt sted ved lov nr. 501 af 12. juni 2009, har således ikke betydning for målsætningerne og indberetningsordningen.

Endvidere har Rigsadvokaten for nylig sendt en redegørelse om erfaringerne med anvendelsen af de regler, som blev indført ved lov nr. 500 af 17. juni 2008, til Justitsministeriet. Redegørelsen vil senere blive offentliggjort på AnklagerNet.

Etablering af særlig underrettningsordning

Den seneste skærpelse af straffen for ulovlig besiddelse af skydevåben samt andre særdeles farlige våben og eksplosivstoffer, som blev indført ved lov nr. 501 af 12. juni 2009, indebærer efter rigsadvokatens opfattelse en række meget vanskelige afgrænsninger. Dette skyldes ikke mindst de ændringer af lovforslaget, der opstod under behandlingen i Folketinget, jf. nærmere afsnit 3.3.

Med henblik på en nærmere præcisering af rigsadvokatmeddelelsens retningslinjer om anvendelsesområdet for de nye bestemmelser i straffelovens § 192 a, stk. 1 og 2, og strafniveaueet ved anvendelsen af disse bestemmelser på en række forskelligartede overtrædelser skal rigsadvokaturen i en periode anmode om at modtage oplysninger om retspraksis vedrørende overtrædelser begået den 15. juni 2009 eller senere.

Rigsadvokaturen skal således underrettes om alle by- og landsretsdomme, hvor der for ulovlig besiddelse mv. under særlig skærpende omstændigheder af skydevåben samt andre våben eller eksplosiv-

stoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnede til at forvolde betydelig skade, er sket domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1. Dette gælder uanset, om besiddelsen af våbnet er sket på offentligt tilgængeligt sted eller andre steder, herunder på bopælen.

Rigsadvokaturen skal endvidere underrettes om alle by- og landsretsdomme, hvor der for ulovlig besiddelse under særlig skærpende omstændigheder af andre våben eller eksplosivstoffer af særdeles farlig karakter er sket domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 2.

Underretning til rigsadvokaturen sker ved, at politidirektøren/statsadvokaten indsender udskrift af byrettens eller landsrettens dom og eventuelle udskrifter af retsbogen. Underretning skal ske, så snart udskrift af dommen foreligger.

Ovenstående retningslinier om underretning gælder for alle by- og landsretsdomme, der afsiges fra og med den 17. august 2009. Ordningen ophører med udgangen af maj 2010, idet der dog tillige skal ske underretning om ankedomme, der afsiges efter denne dato, hvis rigsadvokaturen har modtaget underretning om byretsdommen.

Afsnit 5. Ikrafttræden og ophævelse af tidligere udsendte retningslinjer om behandlingen af våbenlovssager

Retningslinjerne vedrørende besiddelse mv. af skydevåben samt andre våben (end skydevåben) og eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, der er gennemført ved lov nr. 501 af 12. juni 2009, gælder for overtrædelser, der er begået den 15. juni 2009 eller senere, jf. nærmere afsnit 3.3 ovenfor.

Jørgen Steen Sørensen